

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/192/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312214128
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2312214128.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobkyní: 1/ G. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, E., 2/ Y. O., nar. XX.XX.XXXX, T. XXX/XB, I., 3/ K. T., bytom D. XX, E., všetky zastúpené splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Pavlovič s.r.o., so sídlom Štefánikova 5, Bratislava, proti žalovaným: 1/ H. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, C., 2/ N. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, C., zastúpená advokátom: Mgr. Maroš Palík, AK so sídlom Muchovo námestie 12, Bratislava, o vzájomnom návrhu, o zaplatenie bezdôvodného obohatenia a iné, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 29. apríla 2019 č.k. 8C/183/2012-375 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne žalobkyni 1/ zaplatiť 800,-eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 100,-eur od 1.6.2008 do zaplatenia, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 100,- eur od 1.7.2008 do zaplatenia, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 100,- eur od 1.8.2008 do zaplatenia, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 100,-eur od 1.9.2008 do zaplatenia, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 100,- eur od 1.10.2008 do zaplatenia, vo výške 7,5 % ročne zo sumy 100,- eur od 1.11.2008 do zaplatenia, vo výške 6,5 % ročne zo sumy 100,-eur od 1.12.2008 do zaplatenia, vo výške 10,5 % ročne zo sumy 100,- eur od 1.1.2009 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne žalobkyni 2/ zaplatiť 4 504,50 eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 15,-eur od 01.06.2008 do zaplatenia, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 15,- eur od 1.7.2008 do zaplatenia, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 15,- eur od 1.8.2008 do zaplatenia, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 15,-eur od 1.9.2008 do zaplatenia, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 15,- eur od 1.10.2008 do zaplatenia, vo výške 7,5 % ročne zo sumy 15,- eur od 1.11.2008 do zaplatenia, vo výške 6,5 % ročne zo sumy 15,-eur od 1.12.2008 do zaplatenia, vo výške 10,5 % ročne zo sumy 15,- eur od 1.1.2009 do zaplatenia, vo výške 10 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.2.2009 do zaplatenia, vo výške 10 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.3.2009 do zaplatenia, vo výške 9,5 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.4.2009 do zaplatenia, vo výške 9,25 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.5.2009 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.6.2009 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.7.2009 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.8.2009 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.9.2009 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.10.2009 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.11.2009 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.12.2009 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.1.2010 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.2.2010 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.3.2010 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.4.2010 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.5.2010 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.6.2010 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.7.2010 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 3,- eur od 1.8.2010 do zaplatenia, vo výške 9

1.3.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.4.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.5.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.6.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.7.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.8.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.9.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.10.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.11.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.12.2015 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.1.2016 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.2.2016 do zaplattenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.3.2016 do zaplattenia, vo výške 5,00 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.4.2016 do zaplattenia, vo výške 5,00 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.5.2016 do zaplattenia, vo výške 5,00 % ročne zo sumy 33,50 eur od 1.6.2016 do zaplattenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom IV. súd žalobu v časti 480,-eur zamietol. Výrokom V. súd v ostatnej časti konanie zastavil a výrokom VI. žalovaným 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania vo výške 66 % trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 155 ods. 1 CSP, poukazom na ustanovenie § 183 CSP, § 451 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 2 CSP, § 256 ods. 1 CSP.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že strany sú podielovými spoluvlastníkmi na domovej nehnuteľnosti č.XXX zapísanej na LV č. XXXX kat. úz. C. a to ohľadne parcely č. 329/1 v polovici, žalobkyne v 1/ a 2/ v podiele 17/200-in k celku a žalovaní 1/ a 2/ každý v podiele 33/200-in k celku na základe závetu. Žalobkyne sú podielové spoluvlastníčky na parcele č. 329/1-zastavané plochy a nádvoria o výmere 605 m², parcele č. 329/2-záhrady o výmere 462 m², parcele č. 328/2-zastavané plochy a nádvoria o výmere 470 m², každá v podiele 1/2-iny k celku. Predmetné nehnuteľnosti žalovaní užívajú od uzavretia kúpnej zmluvy, ktorú súd určil za neplatnú, pričom domovú nehnuteľnosť užívajú nad rámec svojich podielov, keď k dohode o užívaní domovej nehnuteľnosti nedošlo a pozemky užívajú bez právneho dôvodu, pretože v tejto časti nie sú podielovými spoluvlastníkmi na nehnuteľnostiach. Žalovaní sa bránili, že domovú nehnuteľnosť užívajú na základe kúpnej zmluvy s tým, že pozemky vôbec neužívajú. Nakoniec v konaní žalovaný 1/ poprel toto tvrdenie uvedením, že žalobkyne mu spôsobili škodu tým, že záhradu predali a vybrali ním zasadené stromy. Medzi stranami nebolo sporné, že by k predaju nehnuteľnosti došlo po roku 2016. Dohoda medzi stranami nebola možná, z ktorého dôvodu sa vedie na tunajšom súde aj konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k domovej nehnuteľnosti. V priebehu konania právny zástupca žalobkyň oznámil súdu, že voči žalovanej 2/ jednostranne započítal vzájomnú pohľadávku žalobkyne 3/ na základe Exekučného príkazu č. EX 1771/2014-86 z 24. mája 2018, o návrhu oprávnenej Agszerovej Dany na vykonanie exekúcie sp. zn. EX 1771/2014 z 25. novembra 2014 vo výške pohľadávky 2 055,82,-Eur. Právny zástupca žalovaných nesúhlasil so započítaním pohľadávky z dôvodu, že jednostranným zápočtom došlo v júli roku 2018. V danom prípade absentuje procesný úkon, teda zánik časti pohľadávky. Súd považoval žalobu za podanú dôvodne, z ktorého dôvodu sa zaoberal primeranou náhradou za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu. Pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia súd vychádzal z informácií realitných kancelárií. V danom prípade súd vychádzal zo správy spoločnosti EXPA GROUP, ktorá stanovila primeranú cenu na základe ohliadky na mieste a rozlišovala cenu medzi cenou pozemkov pod domom a záhradou. Ostatné realitné spoločnosti vychádzali pri stanovení ceny len z LV. Súd stanovil výšku nájomného za rodinný dom spolu s pozemkom pod domom vo výške 200,-Eur s prihliadnutím na ceny ostatných realitných spoločností a cenu za prenájom záhrady vo výške 30,-Eur. Žalobkyňa 1/ previedla svoj spoluvlastnícky podiel na domovej nehnuteľnosti na žalobkyňu 2/ a žalobkyňu 3/ vo veľkosti spoluvlastníckych podielov na každú po 67/200-in. K vkladu nehnuteľnosti došlo k 13. februáru 2009, ktoré tvrdenie žalovaní nerozporovali. Súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňi 1/ za obdobie od 1. júna 2008 do 31. januára 2009 sumu 800,-Eur. Žalobkyňa 1/ bola v tomto období podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu v 1/2-ici, takže jej prináleží 100,-Eur za mesiac x 8 mesiacov = 800,-Eur. Žalobkyňi 2/, ktorá bola podielovou spoluvlastníčkou na domovej nehnuteľnosti v podiele 17/200-in za obdobie od 1. júna 2008 do 31. januára 2009 pri cene 100,-Eur patrí 68,-Eur / 100:200=0,5x17=8,5x8 mesiacov =68,-Eur /a za obdobie od 1. februára 2009 / v zmysle návrhu žalobkyň / do 1. júna 2016 pri podiele 67/200-in patrí 2 981,5 Eur / 100:200=0,5x67=33,5x89 mesiacov = 2 981,5, teda spolu 3 049,5,-Eur / 68 + 2 981,5 = 3 049,5 /. Žalobkyňi 3/, ktorá bola podielovou spoluvlastníčkou v podiele 17/200-in do 31. januára 2009 a od tohto obdobia je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 67/200-in, prináleží tá istá náhrada ako

žalobkyni 2/, t. j. 3 049,5,-Eur z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalovaní v podiele každý po 33/2000-in užívajú domovú nehnuteľnosť na základe podielového spoluvlastníctva, v ktorom podiely nevzniklo bezdôvodné obohatenie. Za užívanie pozemkov pri cene 30,-Eur za mesiac prináleží žalobkyniam 2/ a 3/ každej po 1 455,-Eur za obdobie od 1. júna 2008 do 30. júna 2016, teda za 97 mesiacov / 97 mesiacov x 15,-Eur za mesiac / pri podieloch v 1/2-ici u jednej žalobkyni. Súd žalobkyni 3/ priznal z titulu bezdôvodného obohatenia sumu 2 448,68,-Eur / 4 504,5 -2 055,82 /, ktorú sumu odpočítal vzhľadom na započítajúci prejav. Súd mal za to, že v danom prípade došlo k stretnutiu vzájomných pohľadávok v zmysle citovaného ustanovenia OZ. Žalobkyňa 3/ a žalovaná 2/ majú vzájomné pohľadávky rovnakého druhu / peniaze /, teda vzájomne sú veriteľom a dlžníkom. Pohľadávky sú spôsobilé na započítanie a zo strany žalobkyne 3/ bol urobený započítací prejav. Súd žalobkyniam z titulu bezdôvodného obohatenia priznal spolu sumu 7 753,18,-Eur, ktorú sumu sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaní žalobkyniam a vo výške 2 055,82,-Eur žalobu zamietol. Nakoľko žalovaní sa dostali do omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ súd žalobkyniam priznal aj úroky z omeškania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Súd v ostatnej časti konanie zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby. Žalobkyne sa domáhali po čiastočnom späťvzatí žaloby zaplattenia sumy bezdôvodného obohatenia vo výške 44 351,36,-Eur. Súd žalobkyniam priznal 7 753,18,-Eur. Žalobkyne v konaní mali tzv. hrubý úspech vo výške 17 % a žalovaní vo výške 83 %. Rozdiel v úspechu oboch procesných strán potom predstavuje prevažne čistý úspech žalovaných v rozsahu rozdielu oboch percentuálnych vyjadrení hrubého úspechu strán, teda 66 % / 83 % - 17 % /. Podľa výsledku konania prináleží žalovaným právo na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 2 CSP s poukazom na § 256 ods. 1 CSP.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný 1/ a to v celom rozsahu z dôvodu, že jeho obsahu nerozumie, je mu nejasný a sú ním porušené jeho práva stanovené v zákone, ktorým je Civilný súdny poriadok v ustanovení § 155, ako aj v čl. 47 ods. 4 Ústavy SR, nakoľko v priebehu konania potom, čo bol viackrát upozorňovaný a napomínaný, že sa nevie riadne vyjadrovať a že nerozumie tomu, o čo sa jedná, má právo konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku alebo v jazyku ktorému rozumie a súd je povinný zabezpečiť mu tlmočenie pred súdom a preklady písomností doručovaných súdu alebo v súdnom konaní, ktoré ako účastník požiada v priebehu súdneho sporu na pojednávaní o zabezpečenie tlmočenia a preklady, o čom sa dozvedel až na základe upozornenia zo strany sudkyne v inom konaní. Uviedol, že súd nevyhovel jeho žiadosti o zabezpečenie jeho práva, aby mohol riadne konať pred súdom a tak, aby aj rozumel o čom sa koná a aby vedel vyjadriť svoj názor a postoj k jednotlivým podaniam súdu alebo súdom a teda komunikovať v reči, ktorej rozumie a to mu doteraz v plnom rozsahu umožnené nebolo. Len na pojednávaniach tlmočila zamestnankyňa súdu, ktoré nebola schopná riadne tlmočiť prednesy pred súdom a už vôbec nie preklady predkladaných podaní, predovšetkým právneho zástupcu žalobkyň, najmä zmeny žaloby a rovnako mu nebol vyhotovený a doručený ani preklad rozsudku a nie je schopný tomuto rozsudku v celom rozsahu porozumieť, pretože obsahuje 20 strán. Postupom súdu mu bola odňatá možnosť riadne konať pred súdom a uplatňovať všetky svoje práva v súlade so zákonom a preto navrhuje, aby odvolací súd toto rozhodnutie, voči ktorému sa odvoláva zrušil z dôvodu hrubého porušeniu jeho práv a bránenia mu konať pred súdom a nariadil súdu prvého stupňa konať tak, aby mu boli preložené do jazyka maďarského, ktorý je jeho materinský jazyk a ktorý ovláda a všetky doklady súdu k tejto veci, ako aj podania žalobcov a poskytol mu primeranú lehotu na oboznámenie sa s nimi. Uviedol, že toto odvolanie spracoval pomocou osoby, ktorá ovláda jazyk slovenský v rozsahu potrebnom na prejav jeho vôle v slovenčine.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie aj žalovaná 2/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu a to voči výrokom I., II., III. a VI. a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP a žiada, aby v napadnutej časti súd žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanej plnú náhradu trov konania, resp. aby zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní žalovaná 2/ namietala, že súd nesprávne právne kvalifikoval nárok žalobcov. Vo vzťahu k užívaniu domu súpisné č. XXX, postaveného na pozemku parc. č. 329/1 kat. úz. C., zapísaného na LV č. XXXX, kde sú žalovaní spoluvlastníci, sa súd stotožnil so žalobou a priznal nárok titulom bezdôvodného obohatenia, hoci v danom prípade je takáto právna kvalifikácia zjavne nesprávna a to z dôvodu ich spoluvlastníckeho práva na tejto veci. Nemôže sa jednať o užívanie veci bez právneho dôvodu, ak právnym dôvodom na užívanie veci je v takomto prípade ich spoluvlastnícke právo na veci. Ďalej žalovaná 2/ uviedla, že užívacie právo k predmetnému domu a pozemkom nadobudol žalovaný 2/ ešte v roku 1990 a to na základe dohody o výmene bytov uzatvorenej s právnym predchodcom žalobkyň v roku 1989, potvrdenej rozhodnutím Mestského národného výboru v Galante č.j. 787/90/3 zo dňa 30.03.1990 a uvedenou dohodou došlo k zámene nehnuteľností medzi žalovanými a právnymi predchodcami

žalobkyní, na základe ktorej žalovaní získali užívacie právo k predmetnému domu v C. a je toho názoru, že toto právo nezaniklo ani po vydaní súdneho rozhodnutia, ktorým bola určená neplatnosť následne uzatvorenej kúpnej zmluvy registrovanej na Štátnom notárstve v Galante 28.05.1990 pod sp. zn. R I. 1989/90. Aj z tohto dôvodu nie je podľa názoru odvolateľky možné konštatovať, že žalovaní užívajú dom bez právneho dôvodu, keďže týmto dôvodom je práve vyššie uvedená dohoda o výmene bytov. Ani po určení neplatnosti kúpnej zmluvy žalobcovia nevrátili žalovaným byt v Galante a teda nevrátili im späť plnenie prijaté ich právnym predchodcom ako časť odplaty za dom v C.. Týmto skutočnosťami sa súd prvej inštancie vôbec v konaní nezaoberal a nijako ich nevyhodnotil aj napriek tomu, že ich žalovaná 2/ v konaní namietala. Žalovaná 2/ taktiež namietala správnosť výšky zistenej odplaty za užívanie nehnuteľností a predovšetkým nesprávny postup súdu, ktorý nepristúpil k odbornému posúdeniu reálnej hodnoty odplaty, ale svoje rozhodnutie oprel iba o stanoviská realitných kancelárií. Navyše hodnotu odplaty za užívanie pozemkov neposudzoval individuálne vo vzťahu ku každému pozemku. Náhrada za užívanie nehnuteľností musí byť vždy primeraná. Predmetný dom je starý, nevyhovuje už súčasným požiadavkám bývania. Posúdenie hodnoty výšky odplaty je možné jednoznačne považovať za odbornú otázku, ktorú je spôsobilý zodpovedať iba znalec v danom odbore po vykonaní obhliadky na mieste a zohľadnení všetkých relevantných súvislostí. Pochybenie súdu je ešte zreteľnejšie pri posúdení hodnoty pozemkov, ktorú určil paušálne pre pozemok zastavaný domom a pre príľahlú záhradu. Aj bez odborných znalostí je zrejmé, že táto hodnota nemôže byť v obidvoch prípadoch totožná. V danom prípade teda súd nepostupoval správne ak nevykonal navrhovaný dôkaz formou nariadenia znaleckého dokazovania na zistenie výšky odplaty za užívanie domu, ale vychádzal iba z laických odhadov a stanovísk a teda súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Žalovaná 2/ taktiež uviedla, že súd prvej inštancie sa dopustil viacerých procesných pochybení a to v prvom rade ak napriek tomu, že žalovaná 2/ vzniesla na pojednávaní námietku zaujatosti, súd v danom prípade nepostupoval v súlade s ustanovením § 16 vtedy platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku a nepredložil vec na rozhodnutie nadriadenému súdu. Z uvedeného dôvodu došlo týmto nesprávnym postupom súdu k znemožneniu takých procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Žalovaná 2/ taktiež poukázala na nesprávnosť vyhodnocovania zmien žaloby realizovaných v konaní žalobcami. Žalobcovia v pôvodnej žalobe a to vzájomnom návrhu podanom dňa 10.05.2010 požadovali zaplatiť náhradu vychádzajúcu zo sumy 500,- eur na mesiac za užívanie domu a 100,- eur na mesiac za užívanie pozemku. Ďalšími podaniami a to zo dňa 04.02.2016 zo dňa 14.03.2016 a napokon zo dňa 20.07.2016 už žalobcovia vychádzali zo zníženej hodnoty odplaty a to konkrétne 380,- eur za mesiac ako odplatu za užívanie domovej nehnuteľnosti a 45,- eur/mesiac za pozemky. Žalovaná 2/ je toho názoru, že súd nerozhodol o týchto zmenách žaloby v súlade so zákonom, keď rozhodol len o poslednej zmene žaloby podanej žalobcami dňa 20.07.2017, avšak pripustil iba zmenu v časti úrokov z omeškania a nijako nereflektoval na zmenu žaloby v časti istiny. Je toho názoru, že vydanie rozhodnutia o pripustení zmeny v rozpore s podaním žalobcov spôsobili podľa jej názoru zmatečnosť celého konania. V čase ukončenia dokazovania nebolo zrejmé a ustálené, o čom vlastne súd rozhoduje, aký je petit žaloby, resp. aké zmenené znenie petitu žaloby bolo súdom odsúhlasené. Žalovaná 2/ považuje samotný rozsudok za nezrozumiteľný, ktorý nezodpovedá petitu žaloby žalobcov, žalobného návrhu sa vôbec nedrží a vlastne z neho ani nie je zrejmé, v akej časti žalobe vyhovel alebo nevyhovel. Rozsudok je z toho dôvodu nepreskúmateľný a arbitráry.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolania žalovaných 1/ a 2/ sú dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie je žaloba, ktorou sa žalobkyne 1/, 2/ a 3/ domáhajú voči žalovaným 1/ a 2/ solidárne zaplataenia bezdôvodného obohatenia a plnenia v zmysle § 137 OZ a to za užívanie nehnuteľností - pozemkov - zapísaných na LV č. XXXX, vedenou Správou katastra Galanta pre

obec Jelka, kat. úz. C. a to parc. č. 328/2, výmera 470 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, pozemku parc.č. 329/1 výmera 605 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a pozemku parc.č. 329/2 výmera 462 m², druh pozemku záhrady (ďalej len „pozemky“); stavby zapísanej na LV č. XXXX, vedenom Správou katastra Galanta pre kat. úz. C. so súpisným číslom XXX, postavená na parc. č. 329/1, zapísanom na LV č. XXXX výmera 470 m², vedenom Správou katastra Galanta pre kat. úz. C., druh stavby rodinný dom (ďalej len „stavba rodinného domu“).

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaným 1/ a 2/ bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak vo výroku I. zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 800,- eur spolu so príslušenstvom, vo výroku II. zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 4.504,50 eur s príslušenstvom a vo výroku III. zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 2.448,68 eur s príslušenstvom, vo výroku IV. súd žalobu v časti sumy 480,- eur zamietol a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok VI.).

9. V prejednávanej veci si žalobkyne 1/, 2/ a 3/ uplatnili voči žalovaným 1/a 2/ nárok na zaplatenie náhrady za užívanie ich spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 1.6.2008 do 31.1.2016 na stavbe rodinného domu, pričom v rozhodnom období boli žalobkyne aj žalovaní podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti, a to v období od 1.6.2008 do 13.2.2009 žalobkyňa 1/ v podiele 1/2-ica k celku, žalobkyňa 2/ v podiele 17/200-in k celku a žalobkyňa 3/ v podiele 17/200-in k celku (titulom nadobudnutia uznesenie D 2292/1992 z 2.5.2007). V období od 14.2.2009 do 31.1.2016 žalobkyňa 1/ už nebola spoluvlastníčkou predmetnej stavby, nakoľko svoj spoluvlastnícky podiel previedla na dcéry - žalobkyne 2/ a 3/, ktoré nadobudli jej podiel v rozsahu 1 t.j. každá vo výške 1/4-ine k celku (Darovacia zmluva zavkladovaná pod V 37/2009 z 13.2.2009). Žalovaní 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi predmetnej stavby každý v podiele 33/200-in k celku (titulom nadobudnutia uznesenie D 2292/1992 z 2.5.2007). Ďalej si žalobkyne 2/ a 3/ ako v tomto spore uplatnili voči žalovaným zaplatenie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov, ktoré majú v podielovom spoluvlastníctve a to každá v podiele 1 - ica k celku (titulom nadobudnutia uznesenie D 2292/1992 z 2.5.2007).

10. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že podanú žalobu žalobkyne odôvodnili tým, že tieto nehnuteľnosti na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 4.5.1990 žalovaní 1/ a 2/ dlhodobo výlučne užívajú a berú z nich úžitky, avšak táto kúpna zmluva bola súdom určená za neplatnú. Predmetnou kúpnu zmluvou zo dňa 4.5.1990 zaregistrovanou Štátnym notárstvom Galanta pod sp. zn. R1989/90 predávajúci A. O. predal kupujúcim H. K. a N. K., teda žalovaným 1/ a 2/ nehnuteľný majetok zapísaný na LV č. XXXX rodinný dom č. súp. XXX na parc. č. 329 a nehnuteľnosti zapísané na LV č. X t. č. č. XXXX v kat. úz. C., označené geometrickým plánom Správy geodézie Galanta, ako parc. č. 328/2 - ostatná plocha, parc. č. 329/1 - zastavaná plocha a parc. č. 329/2 - záhrada do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V bode 2 účastníci zmluvy sa dohodli na kúpnej cene vo výške 180 tis. Kčs, z ktorej kúpnej ceny kupujúci zaplatia 40 tis. Kčs pri podpísaní zmluvy, 100 tis. Kčs pri poskytnutí pôžičky zo štátnej sporiteľne a zbytok 40 tis. Kčs do 3 rokov odo dňa registrácie zmluvy v splátkach. Táto kúpna zmluva bola rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 4.11.1991 č. k. 7C/57/91-63 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.3.1992 č. k. 15Co/92/92-108 určená neplatnou z dôvodu, že A. O. ako spoluvlastník previedol na žalovaných podiel ďalších spoluvlastníkov nehnuteľností. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Galanta z 20. februára 2013, č. k. 12C/61/1992 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 9. apríla 2014 č. k. 11Co/204/2013-629 súd žalobkyne 2/ a 3/ (v tomto konaní) zaviazal zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne každú po 2 145,53 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

11. V prvom rade sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou žalovaného 1/, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom, keď mu neumožnil konať v jeho materinskom jazyku - maďarskom jazyku, ktorému rozumie, znemožnil, aby uskutočňoval svoje práva v konaní.

12. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd od roku 1992 prejednáva spor medzi stranami v slovenskom jazyku. Súd nezistil pri výsluchu žalovaného 1/, že neovláda slovenský jazyk alebo, že by sa v slovenskom jazyku nevedel vyjadrovať vzhľadom na jeho maďarskú národnosť. Žalovaný 1/ rozumie slovenskému jazyku a ovláda ho rečou aj písmom. Od roku 1992 ani jedenkrát nežiadal o pribratie do konania tlmočníka z jazyka maďarského a z tohto dôvodu, súd považuje jeho návrh za šikanózný k súdu s úmyslom spor predĺžovať. Podľa § 51 ods. 1 vyhl. MSSR č. 543/2005 Z. z., súd zabezpečil žalovanému 1/ pracovníka súdu ovládajúceho maďarský jazyk, ktorý žalovanému 1/

v prípade potreby tlmočil z jazyka slovenského do jazyka maďarského a preto súd nepribal do konania tlmočníka a prekladateľa z jazyka maďarského. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaná 2/ je manželkou žalovaného 1/, ktorá bola v konaní zastúpená advokátom, ktorý v konečnom dôsledku bránil záujmy aj žalovaného 1/.

13. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 14.05.2015 vyplýva, že žalovaný 1/ uviedol, že keďže jeho slovenčina je nezrozumiteľná, má právo na tlmočníka v zmysle Ústavy a to na preklad celého spisového materiálu do maďarčiny a preto nebude vypovedať. Taktiež uviedol, že v inom konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. 30C/97/2013 ho zastupoval advokát a v prípade jeho výsluchu sa ho sudkyňa opýtala, či nechce, aby bol do konania pribratý tlmočník z jazyka maďarského, pretože pre ňu je jeho slovenčina nezrozumiteľná a taktiež sa jej zdalo, že kladeným otázkam žalovaný nerozumie. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 09.11.2015 vyplýva, že súd prijal uznesenie, ktorým návrh žalovaného 1/ na pribratie tlmočníka z jazyka maďarského zamietol a v súlade s ustanovením § 51 ods. 1 Spravovacieho poriadku zabezpečil tlmočenie z jazyka slovenského do jazyka maďarského zamestnankyňou Okresného súdu Galanta. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 11.02.2016 vyplýva, že súd prijal uznesenie, ktorým návrh žalovaného 1/ na pribratie prekladateľa z jazyka maďarského zamietol.

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania bolo prioritné posúdiť odvolateľom nastolenú otázku procesného práva spočívajúcu v namietaní porušenia jeho práva na spravodlivý proces nepribratím tlmočníka a prekladateľa v tomto konaní.

15. Podľa čl. 47 ods. 2, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“) každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. (ods. 2) Všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní. (ods. 3) Kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka. (ods. 4)

16. Podľa čl. 37 ods. 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd všetci účastníci sú si v konaní rovní. (ods. 3) Kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, má právo na tlmočníka. (ods. 4)

17. Podľa § 18 OSP účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Majú právo konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 Základných princípov CSP strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

19. Podľa § 155 ods. 1 CSP každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Súd je povinný stranám zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci príberie súd tlmočníka.

20. Jedným zo základných princípov, ktorými je ovládané súdne konanie, je princíp rovnosti, ktorý vyjadruje skutočnosť, že strany sporu musia stáť pred súdom v rovnom postavení, bez toho aby bola jedna alebo druhá strana akokoľvek procesne zvýhodnená. Na vykonanie tohto princípu sa preto ukladá súdu povinnosť, aby všetkým účastníkom (tu stranám sporu) zabezpečil v priebehu konania rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Okrem iného je súd povinný zabezpečiť, aby mali účastníci konania (tu strany sporu) možnosť rozumieť súdному konaniu. Ak sa totiž strana sporu nemôže plnohodnotne podieľať na konaní, pretože mu nerozumie, nemôže v danom konaní aktívne vystupovať, a nemôže preto ani zodpovedajúcim spôsobom uplatňovať svoje procesné práva a plniť svoje procesné povinnosti. Z tohto dôvodu zakotvuje ako čl. 47 ods. 4 ústavy, tak aj čl. 37 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd právo účastníkovi konania (tu sporovej strane), ktorý vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, na tlmočníka.

21. Princíp rovnosti postavenia strán najvýraznejšie deklaroval do 30.6.2016 platný § 18 OSP, od 1.7.2016 je to citovaný čl. 6 ods. 1 Základných princípov CSP a § 155 ods. 1 CSP. Z týchto zákonných

ustanovení okrem iného vyplýva, že každému, ktorého materinským jazykom nie je slovenský jazyk, súd s prihliadnutím na povahu a okolnosti veci zabezpečí pribratie tlmočníka. To sa môže stať jednak vtedy, ak strana požiada o ustanovenie tlmočníka, a využije tak právo konať pred súdom vo svojej materčine, alebo ak je potrebné pribrat' tlmočníka k splneniu účelu konania. Súd teda nemusí pribrat' do konania tlmočníka každej osobe, ktorej materinským jazykom nie je slovenský jazyk; táto povinnosť je daná až v prípade, keď strana o tlmočníka požiada alebo kedy jeho potreba vyjde v konaní najavo inak. Pokiaľ ale strana o tlmočníka požiada alebo jeho potreba vyjde najavo inak, musí byť tlmočník súdom do konania pribratý a to aj v prípade, že strana je zastúpená zástupcom s procesnou plnou mocou.

22. V prejednávanej právnej veci žalovaný 1/, ktorého materinským jazykom je jazyk maďarský, požiadal súd prvej inštancie už na pojednávaní konanom dňa 14.5.2015 o tlmočníka z dôvodu, že dostatočne neovláda slovenský jazyk a jeho slovenčina je nezrozumiteľná. Zároveň uviedol, že z toho dôvodu nebude vypovedať a že doteraz o tlmočníka nežiadal, lebo bol zastúpený právnym zástupcom. S ohľadom na uvedené došlo touto žiadosťou k splneniu podmienky uvedenej v tom čase platnom a účinnom § 18 OSP, lebo potreba ustanovenia tlmočníka vyšla v konaní najavo touto žiadosťou a súd bol preto povinný žalovanému tlmočníka ustanoviť. Pokiaľ napriek uvedenej požiadavke súd prvej inštancie uskutočnil pojednávanie, na ktorom dokonca kládol žalovanému otázky, nepostupoval správne, pretože ako náhle strana sporu a teda žalovaný 1/, ktorého materinským jazykom je iný ako slovenský jazyk vyhlási, že dostatočne neovláda jazyk, ktorým sa konanie vedie, súd nie je oprávnený posudzovať, či slovenský jazyk naozaj neovláda na takej úrovni, aby bol schopný plnohodnotnej účasti na súdnom konaní.

23. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že súd na pojednávaní dňa 9.11.2015 návrh žalovaného 1/ o pribratie tlmočníka z jazyka maďarského zamietol, načo žalovaný 1/ uviedol, že vo veci nebude vypovedať. Súd konštatoval, že v súlade s § 51 ods. 1 Spravovacieho poriadku zabezpečil tlmočenie z jazyka slovenského do jazyka maďarského zamestnankyňou súdu. Takýmto spôsobom zabezpečil súd tlmočenie aj na ďalších pojednávaniach. Žalovaný 1/ sa však domáhal aj prekladu písomnosti zo spisu a to najmä podaní žalobkyň, ktorými menili petit žaloby a taktiež vyjadrení realitných kancelárii.

24. Súd prvej inštancie pri zvolení tohto postupu podľa § 51 Spravovacieho poriadku zrejme vychádzal z toho, že úroveň znalosti slovenského jazyka žalovanému 1/ zabezpečila možnosť rovnocennej účasti na súdnom pojednávaní, čomu nasvedčuje jeho konštatovanie v odôvodnení napadnutého rozsudku, že: „Súd nezistil pri výsluchu žalovaného 1/, že neovláda slovenský jazyk alebo, že by sa v slovenskom jazyku nevedel vyjadrovať“. Podmienku predpokladanú ako § 18 OSP, tak aj § 155 ods. 1 CSP, podľa ktorej sa účastníkovi, resp. strane sporu ustanoví tlmočník, akonáhle takáto potreba vyjde najavo, nemožno merať mierou možnej intenzity vplyvu dotknutého subjektu na dané konanie, teda do akej miery má dotknutá strana možnosť ovplyvňovať dané konanie, ale iba fakticitou tejto potreby bez akýchkoľvek ďalších limitujúcich podmienok. Iba v takom prípade môže byť zabezpečená plnohodnotná účasť strany na súdnom konaní, vrátane súdneho pojednávania, lebo v opačnom prípade nie je zabezpečená ústavným poriadkom aj zákonom definovaná rovnosť účastníkov, teraz už strán súdneho konania. Na tom, že v predmetnej veci boli splnené podmienky pre pribratie tlmočníka žalovanému, nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že z úradného záznamu (č.l. 157 v spise) spísaného vyššou súdnou úradníčkou, ktorá telefonovala so žalovaným 1/ dňa 14. júla 2015 vyplýva, že komunikovala s ním bez najmenších problémov v slovenskom jazyku, pričom mu rozumela a dokonca nemala dojem, že komunikuje s človekom maďarskej národnosti, pretože hovoril pekne po slovensky.

25. V súvislosti s uvedeným odvolací súd považuje za potrebné prvoinštančnému súdu ozrejmiť aj to, že právo konať pred súdom vo svojom jazyku je možné rozdeliť na: právo na tlmočníka v konaní pred súdom a na právo na preklad písomností v konaní pred súdom. Právne postavenie tlmočníka a prekladateľa upravuje zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. V prípade súdneho konania však zákon vždy nevyžaduje, aby tlmočníkom či prekladateľom bola osoba, ktorá je zapísaná v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Súd môže za tlmočníka alebo prekladateľa ustanoviť aj takú osobu, ktorá nie je zapísaná v tomto zozname. S týmto ustanovením však musí daná osoba súhlasiť. Ide o situácie, kedy v príslušnom odbore alebo odvetví nie je zapísaná žiadna osoba alebo osoba zapísaná v zozname nemôže úkon vykonať, či ak vykonanie úkonu by bolo spojené s neprímeranými ťažkosťami alebo nákladmi. V prípade, ak bude táto osoba ustanovená za tlmočníka alebo prekladateľa, úkon v súdnom konaní môže vykonať až vtedy, keď pred súdom zloží sľub podľa § 5 ods. 7 zákona č. 382/2004 Z.z. Tlmočník alebo prekladateľ je povinný vykonávať tlmočnickú činnosť alebo prekladateľskú činnosť (i)

osobne, (ii) riadne a v určenej lehote, (iii) účelne a hospodárne a (iv) nestranné. Tlmočnickou činnosťou je podľa zákona č. 382/2004 Z.z. špecializovaná odborná činnosť vykonávaná tlmočníkmi pre potreby zadávateľa. Úkonom tlmočnickej činnosti je najmä tlmočenie. Podľa § 20 ods. 2 zákona č. 382/2004 Z.z. platí nasledovné: „Tlmočník vykonáva tlmočnickú činnosť využívaním svojho jazykového vzdelania a ďalšieho odborného vzdelania, špecifických schopností, zručností, skúseností, jazykových prostriedkov, technických prostriedkov a pomôcok; výsledok tejto činnosti je určený najmä na jednorazové vnímanie konkrétnej situácie z hľadiska používania rôznych jazykov a umožňuje priamu komunikáciu medzi osobami používajúcimi odlišné jazyky.“ Prekladateľskou činnosťou je zase špecializovaná odborná činnosť vykonávaná prekladateľmi pre potreby zadávateľa. Úkonom prekladateľskej činnosti je najmä preklad. Podľa § 21 ods. 2 zákona č. 382/2004 Z.z. zase platí, že: „Prekladateľ vykonáva prekladateľskú činnosť na základe využitia svojich jazykových schopností, ďalších špecifických schopností, zručností a skúseností, jazykových prostriedkov, technických prostriedkov a pomôcok.“

26. Z uvedeného potom vyplýva, že súd prvej inštancie mal uznesením na tlmočenie a preklad v konaní pribrať tlmočníka - prekladateľa, a to bezprostredne po tom, čo bola procesnou stranou žalovaného 1/ na pojednávaní dňa 14.5.2015 vznesená požiadavka na umožnenie žalovanému 1/ konať v materinskom jazyku, konkrétne požiadavka na tlmočenie pojednávaní a preklad listín nachádzajúcich sa v spise zo slovenského jazyka do jazyka maďarského, z čoho je možné vyvodiť jedine to, že žalovaný 1/ žiada umožniť mu konať v jeho materinskom jazyku, ktorým bol v zmysle ďalšieho jazyk maďarský. Právo na tlmočníka v súdnom konaní považuje Ústavný súd SR za jeden z atribútov spravodlivého súdneho procesu.

27. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

28. Podľa čl. 48 ods. 2, vety prvej ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

29. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods.1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

30. Citovaný čl. 46 ods.1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (pozri I. ÚS 22/03).

31. Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94).

32. K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súdnu ochranu, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

33. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbrani“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv strán sporu, ktoré (práva) slúžia na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v súdnom konaní. Nemožno opomenúť, že procesný úkon strany súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na

ďalšie súdne konanie je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je strana z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčená alebo v značnej miere obmedzená pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa jej postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom, porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

34. V zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

35. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia zákona, zákonným dôvodom pre zrušenie rozhodnutia okrem iných je i existencia vady konania, ktorá sa prejavila v takom nesprávnom procesnom postupe, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní. Medzi čiastkové práva, ktoré tvoria obsah práva na spravodlivý proces patrí okrem iných aj právo na rovnosť postavenia sporových strán pred súdom, rovnosť zbraní a právo na spravodlivé prejednanie veci. V danom prípade tým, že súd prvej inštancie nedodrжал zákonný postup a dostatočne nerešpektoval právo žalovaného 1/ konať pred súdom vo svojom materskom jazyku, došlo k vážnemu porušeniu práva na spravodlivý proces. Takéto závažné pochybenie nemôže účinne napraviť až súd v druhej inštancii. Takýto intenzívny zásah do práva na spravodlivý proces, vzhľadom na jeho povahu a intenzitu, nie je možné v odvolacom konaní napraviť.

36. Odvolací súd preto už len z uvedeného dôvodu, potom už bez potreby zaoberať sa ďalším namietaným, rešpektujúc tak zásadu hospodárnosti konania, musel napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou žalovanej 2/, ktorou namietala, že súd nesprávne právne kvalifikoval nárok žalobcov vo vzťahu k užívaniu stavby rodinného domu a to titulom bezdôvodného obohatenia, hoci v danom prípade sa nemôže jednať o užívanie veci bez právneho dôvodu, ak právnym dôvodom na užívanie veci je ich spoluvlastnícke právo na veci. Odvolací súd dospel k záveru, že táto odvolacia námietka je dôvodná.

38. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

39. Podľa ustanovenia § 123 Obč. zák., vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

40. Podľa ustanovenia § 136 ods. 1 Obč. zák., vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov.

41. Podľa § 137 ods. 1 Obč. zák. podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

42. Obsahom vlastníckeho (spoluvlastníckeho) práva je okrem iného aj oprávnenie vlastníka vec v medziach zákona užívať. Každý zo spoluvlastníkov je v zmysle § 137 ods. 1 Obč. zák. oprávnený spoločnú vec užívať v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. V prípade, že spoluvlastníci nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu potom korešponduje povinnosť spoluvlastníka, ktorý vec užíva, takéto plnenie spoluvlastníkovi vylúčenému z užívania spoločnej veci poskytnúť. Aj keď medzi podielovými spoluvlastníkmi nedôjde k dohode o užívaní spoločnej veci a jeden alebo viacerí z nich ju užívajú, nie je možné dospieť k záveru, že vec je užívaná bez právneho dôvodu. Právnym dôvodom na užívanie veci je aj v takomto prípade ich spoluvlastnícke právo. Ak sa podielový spoluvlastník domáha náhrady vo forme peňažného plnenia voči druhému spoluvlastníkovi za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu, ide o

právny vzťah z podielového spoluvlastníctva osobitne upravený v Občianskom zákonníku, a v prípade, ak sa spoluvlastníci o spôsobe užívania spoločnej veci, prípadne o jej náhrade nedohodnú, ide o nárok, ktorý vyplýva z ustanovenia § 137 ods. 1 Obč. zák. v spojení s jeho § 123, čo je aj v prejednávanej veci pri uplatnení nároku za užívanie stavby rodinného domu. Uvedený nárok nemožno právne kvalifikovať ako nárok z bezdôvodného obohatenia. Ustanovenia o bezdôvodnom obohatení majú len podpornú povahu a ich použitie nemožno preto rozširovať na práva, ktoré sa opierajú o osobitné zákonné ustanovenia. Napokon, v prípade práva podielového spoluvlastníka na náhradu za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu, nie je splnená ani jedna zo skutkových podstát vzniku bezdôvodného obohatenia. Nejde totiž a to ani vtedy, ak spoluvlastník vec v celosti užíva bez dohody s ostatnými spoluvlastníkmi, o užívanie veci bez právneho dôvodu, a teda o majetkový prospech získaný bez právneho dôvodu, ani o majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu, plnením z právneho dôvodu, ktorý dodatočne odpadol, prípadne získaný z nestatočných zdrojov (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 141/99, 4Cdo 298/2008).

43. Ak súd prvej inštancie dospel k inému právnenému záveru a nárok žalobkýň ohľadne náhrady za užívanie stavby rodinného domu posúdil ako nárok z bezdôvodného obohatenia, jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

44. Ďalej odvolací súd posúdil ako dôvodnú odvoláciu námietku žalovanej 2/, že súd prvej inštancie pri ustálení výšky náhrady pri užívaní stavby rodinného domu a výšky bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov vychádzal len zo správy realitnej kancelárie, ktorá nezohľadnila rozdielnosť druhu pozemkov a je toho názoru, že posúdenie hodnoty výšky odplaty je možné jednoznačne považovať za odbornú otázku, ktorú je spôsobilý zodpovedať iba znalec v danom odbore po vykonaní obhliadky na mieste a zohľadnení všetkých relevantných súvislostí.

45. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal zo správy spoločnosti EXPA GROUP, ktorá stanovila primeranú cenu na základe ohliadky na mieste a rozlišovala cenu medzi cenou pozemkov pod domom a záhradou, keď ostatné realitné spoločnosti vychádzali pri stanovení ceny len z listu vlastníctva. Súd stanovil výšku nájomného za rodinný dom spolu s pozemkom pod domom vo výške 200,-eur s prihliadnutím na ceny ostatných realitných spoločností a cenu za prenájom záhrady vo výške 30,-Eur.

46. Zo stanoviska spoločnosti EXPA GROUP s.r.o. vyplýva, že na základe ohliadky na mieste stanovila cenu za prenájom domu s pozemkom pod domom (parc.č. 329/1) a príľahlým pozemkom (parc.č. 328/2) v cene 150,-Eur - 170,-Eur/mesiac + cena plnení poskytovaných v súvislosti s užívaním nehnuteľnosti. V prípade záhrady (parc.č. 329/2) cena za prenájom je 30,-Eur/mesiac (č.l. 103).

47. V danom prípade je odvolací súd tohto názoru, že v prejednávanej veci je potrebné vzhľadom na doteraz zistený skutkový stav zvoliť taký procesný postup, že v prípade ak sa sporové strany na cene náhrady a bezdôvodného obohatenia nedohodnú, je potrebné vyzvať žalobkyne 1/, 2/ a 3/ na predloženie znaleckého posudku preukazujúceho ich tvrdenie o výške žalovanej náhrady a bezdôvodného obohatenia podľa žalobného návrhu zo dňa 18.7.2016 a to ako sporovej strany, ktorá má v tomto konaní o uplatnenom nároku uniesť dôkazne bremeno svojho tvrdenia a tom, že výška žalovanej sumy je dôvodná. Predložený listinný dôkaz a to Stanovisko spol. EXPA GROUP s.r.o. uvedené nespĺňa, pretože nie je z neho zrejme samostatne suma mesačnej náhrady za užívanie stavby rodinného domu a výška bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov a to parc.č. 329/1 a parc.č. 328/2, keďže sú tak žalobou samostatne uplatnené a spoločnosť vo svojom stanovisku určila jednou sumou náhradu za užívanie parc.č. 329/1 spolu so stavbou rodinného domu.

48. Taktiež sa odvolací súd stotožnil s odvolacou námietkou žalovanej 2/ ohľadne nezrozumiteľnosti prijatého uznesenia o pripustení zmeny žalobného návrhu uznesením súdu zo dňa 21.02.2017 a to na základe podania žalobkýň zo dňa 18.7.2016 doručeného súdu dňa 20.7.2016. Z predmetného uznesenia súdu nie je zrejme aká zmena návrhu podaním zo dňa 18.7.2016 oproti pôvodnému žalobnému návrhu zo dňa 5.5.2010 v časti príslušenstva nastala, keďže z odôvodnenia tohto rozhodnutia to nevyplýva a je z toho dôvodu nepreskúmateľné.

49. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyne 1/, 2/ a 3/ sa prvotne domáhali vzájomným návrhom v konaní vedenom pod sp.zn. 12 C 61/1992 podaním zo dňa 5.5.2010 vydania rozhodnutia, ktorým by

súd zaviazal žalovaných solidárne zaplatiť žalobkyni 2/ za každý mesiac užívania pozemkov sumu 50 eur od 1.6.2008 do ukončenia jeho užívania žalovanými; žalobkyni 3/ za každý mesiac užívania pozemkov sumu 50 eur od 1.6.2008 do ukončenia jeho užívania žalovanými; žalobkyni 1/ za každý mesiac užívania stavby sumu 250 eur od 1.6.2008 do 31.1.2009, žalobkyni 2/ za každý mesiac užívania stavby rodinného domu sumu 42,50 eur od 1.6.2008 do 31.1.2009, žalobkyni 3/ za každý mesiac užívania stavby rodinného domu sumu 42,50 eur od 1.6.2008 do 31.1.2009, žalobkyni 2/ za každý mesiac užívania stavby rodinného domu sumu 167,50 eur od 1.2.2009 do ukončenia jeho užívania žalovanými, žalobkyni 3/ za každý mesiac užívania stavby rodinného domu sumu 167,50 eur od 1.2.2009 do ukončenia jeho užívania žalovanými.

50. Podaním zo dňa 18.7.2016 (č.l. 216) žalobkyne 1/, 2/ a 3/ upravili svoj žalobný návrh tak, že:

51. Žalobkyňa 2/ sa domáha od žalovaných solidárne zaplatať sumu 2.182,50 eur čo predstavuje sumu 22,50 eur mesačne za užívanie pozemkov za obdobie od 1.6.2008 do 30.6.2016.

52. Žalobkyňa 3/ sa domáha od žalovaných solidárne zaplatať sumu 2.182,50 eur čo predstavuje sumu 22,50 eur mesačne za užívanie pozemkov za obdobie od 1.6.2008 do 30.6.2016.

53. Žalobkyňa 1/ žiadala zaviazat' žalovaných solidárne na zaplatať sumu 1.520 eur, čo predstavuje 190 eur mesačne za užívanie stavby a to za obdobie od 1.6.2008 do 31.1.2009.

54. Žalobkyňa 2/ žiadala zaviazat' žalovaných solidárne na zaplatať sumu 258,40 eur, čo predstavuje 32,30 eur mesačne za užívanie stavby a to za obdobie od 1.6.2008 do 31.1.2009.

55. Žalobkyňa 3/ žiadala zaviazat' žalovaných solidárne na zaplatať sumu 258,40 eur, čo predstavuje 32,30 eur mesačne za užívanie stavby a to za obdobie od 1.6.2008 do 31.1.2009.

56. Žalobkyňa 2/ žiadala zaviazat' žalovaných solidárne na zaplatať sumu 10.693,20 eur, čo predstavuje 127,30 eur mesačne za užívanie stavby a to za obdobie od 1.2.2009 do 30.6.2016.

57. Žalobkyňa 3/ žiadala zaviazat' žalovaných solidárne na zaplatať sumu 10.693,20 eur, čo predstavuje 127,30 eur mesačne za užívanie stavby a to za obdobie od 1.2.2009 do 30.6.2016. Zároveň si žalobkyne uplatnili aj zákonný úrok z omeškania od 1.6.2008 do zaplatať a to z jednotlivých mesačných platieb.

58. Z uvedeného tak vyplýva, že podaním žalobkýň 1/, 2/, a 3/ zo dňa 18.7.2016 došlo z ich strany k úprave žalobného petitu v tom smere, že žalobkyne zobrali návrh späť v časti žalovanej výšky náhrad za užívanie stavby rodinného domu mesačne (z pôvodne žalovanej sumy 100 eur na sumu 45 eur) a výšky bezdôvodného obohatenia (z pôvodne žalovanej sumy 500 eur na sumu 380 eur mesačne) a tomuto späťvzatiu bol prispôsobený aj zákonný úrok z omeškania. Aj keď žalobkyne v tomto podaní uviedli, že žiadajú pripustiť zmenu návrhu v zmysle § 139 CSP, posúdením jeho obsahu je potrebné toto podanie vyložiť tak, že žiadajú priznať menej ako pôvodne žiadali a žalovali a preto ide o čiastočné späťvzatie žaloby a to aj v časti príslušenstva žaloby. Pôvodným žalobným návrhom sa domáhali žalobkyne platenia mesačnej náhrady a bezdôvodného obohatenia až do ukončenia užívania predmetných nehnuteľností zo strany žalovaných a podaním zo dňa 18.7. 2016 toto obdobie ohraničili a vymedzili dňom 30.6.2016, ktorú skutočnosť tiež nie je možné považovať za rozšírenie žalobného návrhu a dôvodnosť na postup podľa § 139 CSP.

59. Čo je ale potrebné vytknúť súdu prvej inštancie a stotožniť sa s odvolacou námietkou žalovanej 2/ je to, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie vzhľadom na podanie žalobkýň zo dňa 18.7. 2016 nie je zrejmé, v akej časti došlo k zastaveniu konania pre späťvzatie žaloby zo strany žalobkýň, nakoľko táto skutočnosť z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva. Rozhodnutie len stroho uvádza, že súd v ostatnej časti konanie zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby, avšak nie je zrejmé v akej ostatnej časti súd toto konanie zastavil a to aj vzhľadom na zmatečnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadne zamietnutia nároku vo výrokovej vete IV., v ktorej sa uvádza, že súd zamietol žalobu v časti 480 eur a v odôvodnení rozhodnutia v odseku 35 uvádza, že žalobu zamietol v časti istiny 2.055, 82 eur, bez konkrétneho zdôvodnenia. Ak by týmto dôvodom mal byť vzájomný zápočet pohľadávok žalovaných 1/ a 2/ a žalobkyne 2/ tak v danom prípade je potrebné to vyjadriť aj vo výroku rozhodnutia, a teda že zamietnutie v tejto časti sa týka vzťahu medzi žalovanými a žalobkyňou 2/ a taktiež bolo potrebné

vzhľadom na uplatnené zákonné príslušenstvo nároku sa v rozhodnutí vysporiadať ku ktorému dňu došlo k tomto započítaniu pohľadávok a uvedené zohľadniť aj časti príslušenstva, ktoré by z uvedeného dôvodu tiež nebolo dôvodné.

60. Odvolací súd vyhodnotil odvoláciu námietku žalovanej 2/ ohľadne nepredloženia spisu nadriadenému súdu pri vznesenej námietke zaujatosti zo strany žalovanej 2/ ako nedôvodnú, nakoľko sa týkala skutočnosti podľa § 14 ods. 3 OSP (procesný predpis platný a účinný v čase podania námietky dňa 20.2.2013), na ktoré dôvody súd prvej inštancie správne v zmysle ust. § 15a ods. 5 OSP neprihliadal a vec odvolaciemu súdu nepredkladal. Nad rámec uvedeného odvolací súd uvádza, že vo veci koná a rozhoduje zákonný sudca v zmysle výnimky č.4 platného Rozvrhu práce na rok 2012 Okresného súdu Galanta.

61. Na základe doposiaľ zisteného skutkového stavu veci odvolací súd konštatuje, že nezistil dôvodnosť odvolacej námietky žalovanej 2/ ohľadne tej skutočnosti, že súd sa v rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadal s tvrdením žalovaných o dôvodnosti užívania predmetných nehnuteľností bez ohľadu na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 4.5.1990 a to na základe Rozhodnutia o schválení dohody o výmene bytov zo dňa 30.3.1990 (č.l. 102), nakoľko z tohto rozhodnutia nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by nejakým spôsobom zaväzovali žalobkyne k tomu, aby žalovaným poskytli predmetné nehnuteľnosti k bezplatnému užívaniu aj napriek neplatnej kúpnej zmluve.

62. Povinnosťou súdu prvej inštancie, viazaného vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude pribrať do konania tlmočníka a prekladateľa z odboru - maďarský jazyk, čím sa zabezpečí, aby žalovaný 1/ mal počas celého konania rovnakú možnosť na uplatnenie svojich práv, t.j. zabezpečí sa, aby žalovaný 1/ mohol konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumie, v potrebnom rozsahu zopakovať, prípadne i doplniť dokazovanie na zistenie, či sú dané hmotnoprávne podmienky pre priznanie uplatneného nároku, (realizovať preklad zásadných listinných dôkazov a podaní strán do jazyka maďarského), vykonané dôkazy riadne vyhodnotiť, následne s použitím príslušných hmotnoprávnych ustanovení vo veci opätovne rozhodnúť, vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v Článku 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľov (predostreté už v konaní pred súdom prvej inštancie), tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. V odôvodnení rozhodnutia je tiež nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

63. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

64. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).